

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ג תשרי תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין מו.

דף היומי בהלכה: קס"ז ו'.

מוסר: אהבת חסד - פרק ט"ו עד 'והנה הארכתי הרבה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכעס "ואמר החכם" עד שער הרצון "ארבע שמיעות הם"

**"השנה יום טוב ראשון חל בשבת ואין לנו
ד' מינים. מה נותר לנו, אפוא, מדאוריתא?
חשבתי לעצמי שאולי אפשר לקיים במצוות
סוכה את ההידור על ידי הפת..."**

רק בהמשכו של החג נודע להם בדרך אגב, שההידור החדש של רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, הנו רק כיסוי לחמרא אחרת...

לולב מיוחד או אתרוג תימני ומרוקאי".

"אלא שהשנה יום טוב ראשון חל בשבת ואין לנו ד' מינים. מה נותר לנו, אפוא, מדאוריתא? חשבתי לעצמי שאולי אפשר לקיים במצוות סוכה את אותו ההידור על ידי הפת, שבלי ראשון של החג היא מצוה מדאוריתא - לאחר שאכלתי כבר פת בסוכתי, אכל גם בסוכתך את הפת".

אורו עיניו של השכן התלמיד חכם. בשמחה גדולה סיפר לרבי אברהם שלפני החג הוא עישר את החלות כדת וכדין, ואם רצונו בכך הם יתכבדו לתת לו כזית מהחלות שלהם, ומוכן שלא תהיה שום בעיה אם רצונו של הרב לאכול דווקא מן החלות שלו. בסוכה רחשה אווירה של חידוש. על רעיון כזה לא שמעו עד אותו הלילה...

אלא שרק בהמשכו של החג נודע להם בדרך אגב, שההידור החדש הנו רק כיסוי לחמרא אחרת...

במרתף שבו אוכסן הקיינעס - קני הבמבוק של הסכך - שכנה חתולה וגוריה, והם הותירו ריח רע, שיש לחשוש בו שהוא נכלל בגדר של ריח רע שאין לומר לידו קריאת שמע וכיוצא בכך. יתכן שהרב חשש לקיום מצוות סכה דאוריתא או אמירת ברכות ליד הסכך שהדיף מעט ריח רע, יתכן שחשש לדברי המשנה ברורה לענין עשית סוכה במקום שיש בו ריח רע, או שהיה סעיף אחר בשלחן ערוך, כך או אחרת - בגין זאת הוא החליף את הסכך

הידור של יום טוב ראשון של סכות שחל בשבת חומרות רבות נהג רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל בעצמו, אולם תמיד הפליא בגאונותו והצליח להסתיר מעין כל ולעטפן בעטיפות שונות שגרמו לסובבים הרגשה טובה ולא חשפו את הצניעות שבה בקש להסתתר.

בספר "ויאמר הנני" מספר כי באחת השנים, בליל יום טוב ראשון של סכות שחל בשבת, שמעו השכנים שהתגוררו בקומה העליונה מעל ביתו נקישות קלות לקראת סוף סעודת החג. מהרו לפתח את הדלת, והנה על הסף רבי אברהם מן הקומה הראשונה. הביקור היה מפתיע. אמנם מפעם לפעם נהג ר' אברהם להגיע, לשאול ספר או לערוך קנין לעירובי צרות או שאר ענייני הלכה, אך באמצע סעודת חג מעולם לא אירע שיבוא. מכל מקום כלאו את פליאתם והכניסוהו בשמחה גדולה, תוך הכרזה כי הלילה הוא אושפיזין דאברהם...

התיישב רבי אברהם ליד בעל הבית בחגיגות, ולאחר רגעים ספורים פתח: "שמע נא, חשבתי על ענין מחדש, נשמע מה תאמר על כך". השכן חידד את אזניו.

"מי לא יודע, כי יש רבים הנוהגים שביום טוב ראשון של סכות, שבו נטילת לולב היא מדאוריתא, הם נוטלים, מלבד את הלולב הפרטי שלהם, גם את הלולב של רב בית הכנסת או את ארבעת המינים המהדרים של השכן לספסל, ויש המקפידים לנענע עם

בסוכתו במוצאי יום טוב ראשון של סוכות.

את טעמו האמיתי לביקור החגיגי בבית השכן הוא לא גילה; לכאורה, משום שסבר שזוהי חומרא יתרה ויש חשש מיוהרא,

מלבד זאת לשכן תהיה תחושה טובה יותר כשישמע שמחבבים את סוכתו, מה גם שהרעיון שאמר אינו מופרך כלל... (ומתוק האור לסוכות)

**שנה אחת הוא קיבל טלפון מרבי בן ציון: "משה!
השנה השגתי אתרוג - בחיים שלך לא ראית אתרוג
כזה יפה. מושלם! אין דבר כזה! בא אלי מיד" ..**

יש הרבה אנשים מסתובבים בחוץ, עושים רושם יפה וטוב. אתה משוכנע שהם מספר אחד אצל הקב"ה...

לו...

אבל היא נמשכה פחות מדקה.

"משה! אתה יכול לקחת את האתרוג הזה אבל הוא איננו כשר לברכה. הוא אתרוג מורכב". ובדברו הוציא אתרוג אחר, יפה ומהודר, אבל בלי השוואה לאתרוג הראשון, ואמר: "קח את האתרוג הזה ועליו תברך".

אמר לו רבי בן ציון: "עשיתי לך את כל זה כדי שתדע: יש הרבה אנשים מסתובבים בחוץ, עושים רושם יפה וטוב. אתה משוכנע שהם מספר אחד אצל הקב"ה. קח גביר שתרם שניים או שלושה מיליון דולר, אבל הוא רוצה שיכתבו את שמו באותיות של זהב לזיכרון עולם. הכסף שתרם "מורכב". מורכב בתשעים אחוז, או בשבעים אחוז, עם כבוד..."

והמשיך ואמר: "אומרים בשם גדולי ישראל, שזהו נס גמור שגבירים אוהבים כבוד. בלי זה הם לא היו תורמים. תודה לא-ל שנתן להם תאוה לכבוד, וכך מגיע כסף לשיבות. זה טוב מאד, אבל אל תתפעל מזה יותר מדי. זוהי בהחלט תרומה יפה, עם שקיעות ובליטות, אבל זה מורכב..."

"ומצד שני אתה רואה בני תורה, יושבים ולומדים יומם ולילה, ובלי רעש נותנים את הגרושים שלהם לצדקה. האתרוג השני לא היה יפה כמו הראשון אבל הוא היה כשר, לא מורכב. התרומות שלהם נקיות, וזה מה שה' אוהב".

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - נאה דורש ויקרא)

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן (כג, מ)

פגשתי באוטובוס את הגאון רבי משה קפלן. הוא סיפר לי שרבי בן ציון פלמן אמר לו כל השנים: "תשאיר לי לדאוג לך לאתרוג. אני אביא לך בעז"ה אתרוג יפה".

שנה אחת הוא קיבל טלפון מרבי בן ציון: "משה! השנה השגתי אתרוג - עין לא ראתה. בחיים שלך לא ראית אתרוג כזה יפה. מושלם מכל הבחינות: נקי, גידול מרשים, שקיעות ובליטות, אין דבר כזה, בא אלי מיד..."

הוא הגיע אליו ורבי בן ציון הראה לו את האתרוג. אתרוג כזה באמת עין לא ראתה. היום בשוק קוראים לאתרוג כזה: "אתרוג של רעבעס..."

רבי משה לא האמין שרבי בן ציון מפרגן לו את האתרוג הזה, ולא לוקח אותו לעצמו... מסתמא אין שני אתרוגים כאלו... עם כל העין טובה שיש לו, אבל הוא צריך לדאוג קודם כל לקיום המצווה של עצמו...

"רבי בן ציון", פנה אליו רבי משה ושאל, "אני יכול לקחת את האתרוג הזה?"

"כן. בשביל זה קראתי לך", השיבו.

"באמת ובלב שלם?"

"כן".

לא היה מאושר ממנו בעולם. אין לתאר איזו שמחה הייתה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**

המייל היומי של 'דרשו'.

האדם נכנס לסוכה בחג הסוכות, ומוטלת עליו מצות "ושמחת בחגך". שואל האדם את עצמו: כיצד יכול אני להיות בשמחה? וכי יכול אני להיות בטוח שהשי"ת אכן מחל וסלח לי על כל עוונותיי?

חג הסוכות המגיע לאחר הימים הנוראים, מסמל את התפייסותו של השי"ת כביכול, עם כלל ישראל

ברם, הלבנה באה וטענה לפני הקב"ה: "רבונו של עולם, הואיל ואמרתי לפניך דבר הגון אמעיט את עצמי?" כדי לפייס את הלבנה, נתן לה השי"ת את הכוכבים, כפי שאומר רש"י על התורה שם: "על ידי שמיעט את הלבנה, הרבה צבאה להפיס דעתה".

למדנו אם כן, שכל יצירת הכוכבים, לא היתה אלא כדי לפייס את הלבנה, שלא תהיה לה חלישות הדעת על שאין היא מאירה כמו השמש ביום. לכן ניתנו לה הכוכבים, שאף הם מוסיפים אור בלילה.

גם אנו, כלל ישראל, מבקשים בכל ימי הסליחות והרחמים מהשי"ת: "סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו". אנחנו רוצים להתפייס עם השי"ת ומבקשים מאיתו יתברך להתפייס עמנו. כך אנו עושים כל חודש אלול ולאחר מכן בראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים. והנה הטור מביא בשם המדרש, שבכל מוצאי יום כיפור יוצאת בת קול מהשמים ואומרת לנו: "לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלקים את מעשיך" (קהלת ט, ז).

מגיע חג הסוכות והקב"ה רוצה להמחיש לנו כי אכן התפייס איתם. וכיצד הוא ממחיש זאת? הוא אומר לעמו ישראל: בני חביבי, הולכים אתם כעת לעשות סוכה, חפץ אני כי תוכלו לראות את הכוכבים דרך הסכך, וכל כך למה? שהרי בראתי את הכוכבים, כדי לפייס את הלבנה. ועתה שערנו בנפשכם: וכי אני השי"ת צריך לפייס את הלבנה? הרי הלבנה נבראה עם אור עצום כמו השמש, והיא זו שטענה שאי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. וכיון שהדבר הפריע לה, הרי מן הדין היה שהיא זו שתצטרך למעט את עצמה, ומדוע צריך אני לפייס אותה? אך סוף כל סוף, כיון שהדבר גרם לה לצער, הריני מפייס אותה ובורא את הכוכבים שיאירו לצדה.

אם כן, השי"ת, אבינו שבשמים, בורא העולם, המנהיג את העולם כולו, אינו רואה לעצמו כביכול 'פחיתות כבוד', בכך שהוא צריך לפייס את ברואיו, אף שלא היה צריך לעשות זאת, שהרי הלבנה גרמה זאת לעצמה.

והנה האדם נכנס לסוכה בחג הסוכות, ומוטלת עליו מצות "ושמחת בחגך". שואל האדם את עצמו: כיצד יכול אני להיות בשמחה? וכי יכול אני להיות בטוח שהשי"ת אכן מחל וסלח לי על כל עוונותיי?

בשולחן ערוך נפסק, כי כאשר מסככים את הסוכה, אין לעשות את הסכך כגג אטום, אלא עליו להיות לכתחילה במצב בו אפשר לראות את הכוכבים דרכו.

מהי ההדגשה שצריך דווקא לראות את הכוכבים דרך הסכך? הנה מיד עם תום חג הסוכות, מגיע חג שמחת התורה, שהוא החג ה'נועל' את כל ימי הדין והרחמים. לאחר חודש אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, חג הסוכות והושענא רבה, מגיע היום הגדול והנשגב, בו עם ישראל מתאחד סביב התורה הקדושה, ומראה להשי"ת את אהבתו לתורה שנתן לעמו ישראל. מנהג ישראל, כי בשמחת תורה מסיימים את הפרשה האחרונה בתורה, פרשת "וזאת הברכה" ומתחילים מיד לקרוא בפרשת "בראשית".

ביום הרביעי לבריאת העולם, ברא השי"ת את המאורות, כפי שאומרת התורה (בראשית א, טז): "וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמָּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים".

חז"ל (חולין ע"ב) עמדו על הסתירה בפסוק, כאשר בתחילתו נאמר שהקב"ה ברא "אֶת שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת הַגְּדֹלִים", ומיד לאחר מכן נאמר שאחד מהם היה "הַמָּאֹר הַגָּדֹל" והשני - "הַמָּאֹר הַקָּטָן". אם שניהם היו 'מאורות גדולים', הכיצד יש 'מאור קטן' ו'מאור גדול'?

ותירצו: "אמרה ירח לפני הקב"ה: רבונו של עולם, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה: לכי ומעטי את עצמך".

כאשר ברא הקב"ה את העולם, השמש והירח נבראו בעוצמת אור דומה. קרני הירח אמורות היו להאיר לעולם כמו קרני השמש, נמצא כי לא היה כלל מושג של 'לילה', שהרי אותו מאור שהיה מאיר בלילה, היה מאיר כמו המאור שמאיר ביום. ומדוע יש מושג של לילה וחושך? כיון שהלבנה באה וטענה לפי הקב"ה: ריבונו של עולם, השמש מאירה ביום ואילו אני מאירה בלילה, נמצא ששנינו נמצאים באותה דרגה, וידוע הדבר שאין אפשרות ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד, לכן לא יתכן שישאר המצב הנוכחי בו אני והשמש נאיר באותה מדה. אמר לה הקב"ה: לכי ומעטי את עצמך. הרי השמש לא הגיעה לטעון טענה זו, אם כן לשמש לא מפריע המצב בו הלבנה מאירה כמותה, ורק ללבנה זה מפריע, לכן מן הראוי שהיא תהיה זו שתמעט את עצמה. כך פחת אורה של הלבנה ונוצר המושג של לילה.

עמו בכל ימי הסליחות והתשובה, גם הוא התפייס איתם, ולכן יכולים הם בלב שקט לחגוג את חג הסוכות ולקיים בשלמות את מצות "ושמחת בחגך והיית אך שמח".

(רבי אהרן טויסיג שליט"א - דורש טוב סוכות)

אומר לו השי"ת: בני חביבי, רוצה אני שתהיה בשמחה בחג הסוכות. אוהב אני אותך, ואם רצונך לדעת זאת, תתבונן מתוך הסקר, ומה תראה דרכו? את הכוכבים. הם אלו המסמלים כי השי"ת פייס את הלבנה, ובוודאי שלאחר שכלל ישראל התפייסו

הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: "מי שנותן לילד קורקינט חשמלי - כמו שנותן לו אקדה טעון עם כדורים!"

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א: אין מתאים יותר לכתוב לפני חג הסוכות על רוממות הימים, אבל הקב"ה מצווה עלינו: "וְנִשְׁמְרְתֶם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם!"

ונכבד, מרביץ תורה ודעת בבני ברק, ומבקש להעלות את הנושא הזה עצמו לסדר היום שלנו.

לכאורה, אין מתאים יותר לכתוב לפני חג הסוכות, על ה'חבוקה ודבוקה בך', על רצון השי"ת לשבת עמנו יחד בסוכה אחת, אחרי רוממות הימים הנוראים, על ארבעת המינים המאגדים את כלל ישראל כחטיבה אחת, על מצוות השמחה המיוחדת של החג ועל ה'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים' - גולת הכותרת, המסכמת את הקשר העמוק שלנו לאבינו שבשמים, קשר מיוחד שרקמנו מתחילת חודש אלול, 'אני לדודי ודודי לי', ועד הרגע בו אנו שמחים עם התורה הקדושה בשמחת תורה. בהחלט. אך ימים אלו, סוכות וחול המועד, עד ראש חודש חשוון, הם ימים בהם צעירנו היקרים נמצאים ב'ימי דפגרי' וכמויות השכרת אותם כלי משחית מצויה בשפע.

והקב"ה מצווה עלינו: "וְנִשְׁמְרְתֶם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם". "אסור לחלוטין לרכב על קורקינט חשמלי על גבי מדרכות המיועדות להולכי רגל. במידה שיש בנמצא שביל אופניים, על רוכב הקורקינט החשמלי להשתמש בו. במידה ואין שביל אופניים, על רוכב הקורקינט החשמלי לרכב בצידו הימני של הכביש, תוך ציות לתמרורים / רמזורים / חוקי התנועה. ניתן לעבור במעבר חצייה להולכי רגל, או להשתמש במדרכה בתנאי שהרוכב הולך לצד הקורקינט, ולא רוכב עליו". כך קובע החוק, "אם בעבר רוכבי קורקינט ואופניים חשמליים מעל גיל 16 חויבו לחבוש קסדה רק בדרכים בין עירוניות, הרי שכיום כל רוכב קורקינט חייב לחבוש קסדה זוהרת בכל מקום בו הוא רוכב. מותר לשמוע מוזיקה, אך יש להשתמש באוזניים אחת, כך שאוזן אחת כרויה למתרחש בדרך בסביבתו של הרוכב כל הזמן. אסור להרכיב אדם נוסף על קורקינט חשמלי. אסור לרכב על קורקינט חשמלי במהירות גבוהה מ 25 קמ"ש". וכן, קראנו ב'יתד נאמן' על מלחמתו העיקשת של ח"כ הרב יעקב אשר להעברת חוקי בטיחות וזהירות נוספים בנוגע לנסיעה בקורקינטים חשמליים,

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

"הכל החל ביום שישי אחד מימי חול המועד סוכות. הבטחתי לבנותי טיול בקורקינט חשמלי. שאלתי את בעל הקורקינט שהשכיר לנו אותו, האם אוכל להרכיב עליו את שתי בנותי בנות ה-11, והוא השיב בביטחון שאכן כן, רק שאסע לאט יותר. נסענו בנחת בטיילת, ובסיבוב ליד רחוב אבטליון נתקלנו באבנים שהיו על הרצפה והבנות עפו מהקורקינט. בת אחת נפלה לצד שמאל והשניה לצד ימין. אני קיבלתי מכה חזקה בעורף, וכשניסיתי מיד לקום, נפגע חוט השדרה ונפתח לי הראש והמצח. במקום עבר יהודי צעיר המתנדב ב"איחוד הצלה", הוא קרע לעצמו את הציצית ותפר לי במהירות את המצח הקרוע. הוא הזעיק מיד אמבולנס. אני מובהל לבית החולים "שיבא" בתל השומר והמתנדב היקר לקח את בנותי בחזרה הביתה".

ר' רחמים (רמי) אשר שיחי' לאוי"ט הוא יהודי נפלא ומלא שמחת חיים המתגורר ברחוב מול ביתי. צעיר נמרץ בן 37, למד בישיבת "זכרון יעקב" הנודעת לתהילה, שעבד במשך שנים בארגון "הידברות" בזיכוי הרבים. ברגע אחד של נסיעה בקורקינט חשמלי, בער"ש חוה"מ סוכות בשנה שעברה, וכל חייו התהפכו. ר' רחמים בן אסתר, לרפואה שלמה בתושח"י, איבד את הכרתו לאחר שהגיע לבית החולים ופירפר בין חיים למוות במשך שלש שבועות. כשהתעורר, לאחר שאלפי יהודים קרעו את השמים להצלתו, שהה במשך חודשים בבית החולים, עובר ממחלקת שיקום זו למחלקת שיקום אחרת. שוחחתי עימו בשבוע שעבר, כשהוא יושב בביתו, משותק בחצי פלג גופו התחתון, מתקשה להזיז את ידיו ונוזקק לרחמי שמים מרובים כדי שישבו בס"ד לאיתנו הראשון, מדבר דברי אמונה ובטחון ברופא כל בשר, מבקש שיתפללו לרפואתו, רחמים בן אסתר, ומזהיר בכל ליבו על סכנת הקורקינטים החשמליים וכל כלי התחבורה הדומים להם, הנראים ידידותיים ופשוטים, אך הם מסוכנים בתכלית. כעבור יומיים התקשר, ממש בהשגחה פרטית, יהודי חשוב

הם הרוכבים עצמם. בערים חרדיות בהם הכבישים צרים, או שהרוכבים עולים על המדרכות- כמות הפגיעה בהולכי הרגל גבוהה פי כמה וכמה. כולם מזהירים שחבישת קסדה בטיחותית מצילה חיים. "כשמגיע אלינו נפגע עם פגיעת ראש והוא לא חשב קסדה, אנחנו מבינים מיד שמדובר בפגיעת ראש אנושה", מספר החובש הרב ש"א, "אך הקסדה אינה הכל. נסיעה לא זהירה בכלי זה פוצעת ופוגעת באין ספור ילדים וצעירים בציבור שלנו, דבר יום ביומו".

בן תורה מופלא ומיוחד במינו, עלם חמודות, מלא וגדוש בתורה, יראת שמים ומידות טובות, היה הבחור החשוב יהודה אריה לבית מאיר זצ"ל, בנו של דודי הגאון רבי אפרים שמואל מאיר שליט"א, בעל 'עבודת משא' על הרמב"ם. שקיעותו בלימוד, למדנותו ובקיאותו, יחד עם מידותיו התרומיות והיחס הלבבי שלו לכל אדם באשר הוא, היו לשם דבר בין כל מכיריו.

יהודה נשק לגמרא הקדושה באהבה ויצא מהשיבה, ישיבת חברון שבשכונת גבעת מרדכי, כדי להגיע ולבקר את סבי וסבתי שיחיו ויאריכו ימים בטוב ובנעימים. חוסר זהירות בדרכי 'כביש המנהרות' ויהודה נפגע מרכב חולף ונפצע אנושות. עשר שנים שכב יהודה ללא הכרה מלאה, בתרדמת, ודוד אמו שתחי', מרן רבינו רשכבה"ג הגרי"ש אלישיב זי"ע, הגדיר את מצבו ככאב כ'ספר תורה שרוי בצער'. כעבור עשר שנות תרדמת כואבים ומייסרים למשפחה כולה, יהודה זצ"ל נפטר לבית עולמו.

דברי הזהירות הללו, שיכולים למנוע נזקי גוף ונפש- אם אנו ההורים נפקח עיניים ונדאג לכל כללי הבטיחות הנדרשים, בלי שום פשרות ובתקיפות נחרצת- יהיו לעילוי נשמתו הטהורה. (פורסם ביתד נאמן, ערב חג הסוכות התשפ"ד)

זאת על פי הנחייתם של גדולי ישראל, רבנים ודיינים, על חומרת השימוש הלא ראוי בכלי משחית זה.

"יש הורים שנותנים לילדים אופנים או קורקינט חשמלי, הם נותנים את זה כפרס, אבל זה פרס של מלאך המוות, זה לא פרס של תורה. צריכים לדעת שמי שנותן לילד קורקינט חשמלי-כמו שנותן לו אקדח טעון עם פדורים". (הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בכינוס 'אנחנו וצאצאינו', שנערך לאחר פטירתו של הרה"ג רבי אברהם אדרת זצ"ל, כתוצאה מפגיעה אנושה מקורקינט חשמלי ברחובות בני ברק).

"הקורקינט החשמלי נועד לנסיעה של 25 ק"מ בשעה מקסימום, אך הצעירים מצליחים בקלות רבה להגיע 40 קמ"ש. אין להם שום מושג בסיסי כיצד נוסעים בכביש. הם לא עברו מעולם קורס נהיגה בסיסי, המבדיל בין ימין ושמאל, מתי עוצרים ואיך אפשר לעקוף רכב. לכן נפגעים מאות ואלפים מידי שנה מפגיעות בנסיעה בכלי משחית זה", מספר הרב מרדכי שמעוני, מאנשי המוקד הרפואי באלעד וחובש בכיר במד"א- "כל המחלקות הקשות ביותר בבתי החולים מלאים בצעירים שנפגעו פגיעות אנושות מהקורקינט החשמלי, חלקם שרויים בקומה רח"ל, ומידי יום מגיעים אין ספור צעירים הנפגעים בפגיעות בכל חלקי גופם, שברים וחתכים קשים, ואלו הם המקרים הקלים. אלו שנוסעים על הכביש, בוודאי בלי קסדה בטיחותית, נפגעים בעצמם. אלו שנוסעים על המדרכות, פוגעים בקביעות בהולכי רגל תמימים. הצעירים שואטים בירידו, כל תזווה קלה ולא זהירה, כל תקלה מכל אבן קטנה או משהו על הכביש, יכול להעיף אותם למרחקים ולהיפגע אנושות".

משיחות עם אנשי הצלה ורפואה בריכוזים החרדים עולה כי בערים בהם ישנם מרחבי תחבורה רחבים והצעירים רוכבים, בלי לדעת דבר וחצי דבר על חוקי התנועה, אלו שבעיקר נפגעים

"אחת עשרה וחצי בלילה, עזבתי את עמדת השמירה, ורצתי אל הסוכה. קידשתי, בירכתי 'לישב בסוכה' ואכלתי 'כזית' בדבקות. בשלוש דקות לשתיים עשרה כבר הייתי בחזרה בעמדת השמירה"

סוכות הוא זמן שמחתנו לא מכיוון שיש בו את כל הצרכים הגשמיים שלנו, אלא ההיפך - דווקא בגלל מה שאין בו...

הפליאה גדולה ורבה כל כך.

הפליאה התעצמה שבעתים כאשר הרבי, בעל ה'יסוד העבודה' פתח לפתע את דלת חדרו והזמין את החייל האלמוני להיכנס אליו... עתה, היו החסידים מסוקרנים ממש, והביטו בעיניים נדהמות על המתרחש - הרבי קרא אליו את החייל בחביבות רבה, הזמינו לשבת לצידו בפנים מאירות, וקירב אותו מאוד. אחרי ששוחח עמו בידידות דקות ספורות, שאל הרבי בנחת: 'אני רואה על פניך אור ייחודי, אור

בית מדרשו של הרה"ק רבי אברהם ויינברג זי"ע בעל ה'יסוד העבודה' מסלונים, נראתה דמות בלתי שגרתית. חייל רוסי, עטוי מדי הצבא האדום וחמוש בנשק חדשני, נקלע לבית המדרש לתפילת ערבית שגרתית. דמות החייל התמיר והחסון ריתקה אליה את הילדים, ולא פחות מכך - הפתיעה את המבוגרים... דמותו של חייל בבית המדרש לא היתה מחזה נפוץ ברוסיה. יהודים שהפכו לחיילי הצאר, שכחו עד מהרה היכן ממוקם בית המדרש... לפיכך היתה

בתוככי המוצב הצבאי. פשוט רקדתי בכל הכח ובכל העוצמה, שמח ומאושר שזכיתי לקיים את המצוה למרות כל הקשיים וההפרעות... באמת הרגשתי אז מאושר מאוד", אמר החייל בהתרגשות, "עד שרקדתי ונדמה בעיניי כאילו כל המוצב כולו רוקד עמי יחדיו...".

'אכן נודע הדבר', אורו עיניו של הרבי וחיכו התרחב באחת, 'האור המיוחד הזרוע על פניך, האור של גן עדן הזורח ממצחך, הוא בעקבות השמחה הרבה, תוצאה מהשמחה הרבה שהיית נתון בה לאור קיום המצוה. המצוה עצמה היא רבת זכויות, אך השמחה שלך והריקוד שרקדת בעטיה - אלה הכפילו את גדלות המצוה עשרות מונים, ובזכותם זכית לאור המיוחד הזורח על פניך'. הרבי סיים את דבריו, ולחץ בחמימות את ידיו של החייל לפני פרידתם.

לחסידים הרבים ששהו במקום נותרה ההבנה, כי את זכות המצוה עצמה, ניתן להכפיל עשרות מונים בעשייתה בשמחה ובטוב לבב! מצוות חג הסוכות, נועדו בראש ובראשונה לחדד בנו ובמחשבתנו את ההבנה וההפנמה, שלהיות יהודי המקיים מצוות, זו סיבה מספקת להיות בשמחה, להיות מאושר, להודות לבורא עולם על הזכות היקרה. נכון, אין את התנאים הגשמיים המיטביים, נכון, אין לנו את ההרגלים שהורגלו אליהם, אבל אנחנו מקיימים רצון השם, נכנסים באוהלו של הקדוש ברוך הוא, וברוך הוא וברוך שמו שבראנו לכבודו!

סוכות הוא זמן שמחנתנו לא מכיוון שיש בו את כל הצרכים הגשמיים שלנו, אלא ההיפך - דווקא בגלל מה שאין בו... כי הזכות לשמוח לא נתונה רק למי שיושב בסלון מהודר, אלא גם למי שמסתכן ורץ לתפוס ברבע שעה 'כזית' חלה בליל החג, האושר והשמחה שלו - זו הזכות הגדולה והכבירה, זו הזכות האמיתית, ולכך יכול לזכות האדם בימי חג הסוכות הקדושים הללו.

אדם המשנה את הרגליו וחי בתנאים שבורא עולם זימן עבורו, מגלה את השמחה האמיתית, את השמחה שאינה תלויה בדבר. חג הסוכות מגלה כי האושר אינו עניין של כסאות ונוחות, מיזוג אויר ונברשות, מרווח ישיבה ושולחנות ערוכים. חג הסוכות - כל מהותו זועקת השתחררות מההרגלים, שבירת השעבוד לתנאי החיים, הכנעת פינוקי הלב לטובת חיי הרוח, ואלה יוצרים שמחה אמיתית ופנימית! לכן הוכתר חג הסוכות כ'זמן שמחנתנו', כי מהותו של החג ומצוותיו וכל עיקרו, זועקים שמחה. לא בגלל משהו שקרה בעבר, אלא בגלל משהו שקורה בהווה.

בכל שנה ושנה, התאריך ט"ו בתשרי תופס אותנו שמחים ומאושרים. אנו שמחים בחג הסוכות לא כי שמחנו בו בעבר, אלא כי היום, וגם בשנה שעברה וגם בשנה הבאה - אנו מלאים שמחה בחג הזה, וזאת בזכות שאנו זוכים לצאת בימים אלו מהרגלי החיים שלנו, מבינים ומפנימים שאין בינם לבין אושר אמיתי שום קשר, מצוות חג הסוכות מייצגת דרך, השקפת עולם: שהחיים ותנאיהם הם בעצם מחסום מפני שמחה אמיתית, ההרגלים שלנו מונעים מאיתנו אושר אמיתי על עצם היותנו יהודים, ורק ההשתחררות מהם תביא אותנו אל האושר והשמחה האמיתיים והבלעדיים!

(פניני פרשת השבוע)

של עולם הבא המשתקף על מצחך. אמור נא לי, האם עשית איזו מצוה נדירה? אולי הצלת נפש מישאל? איך זכית לאור כה גדול על פניך היהודיות?

החייל נבוך, הרהר דקות ספורות, חיפש בירכתי מוחו, אך לא זכר דבר. הוא לא זוכר מצוה מיוחדת שקיים, מעבר למצוות השגרתיות והיומיומיות. לא, הוא בשום אופן לא מצליח להיזכר... אך הרבי לא ויתר: 'זה פשוט לא יתכן אחרת. יש עליך אור מהעולם העליון, אור לא מצוי, אור ייחודי זורח ונוצץ. בוודאי שעשית מצוה מיוחדת, או קיימת מצוה באופן של מסירות נפש. אמור נא לי, איזו מצוה קיימת?'

החייל שב וחיטט בזכרונו, לבסוף ניצת בו זיק של זכרון רחוק, וכך הוא סיפר:

"אני זוכר, שלפני קרוב לשנה, היה זה בערב חג הסוכות, קיבלתי תורנות שמירה במוצב מרוחק, תורנות של שתיים עשרה שעות - מחצות היום ועד חצות הלילה. הקור היה עז, הכפור חדר לעצמות, אך מעייני היו נתונים במקום אחר לגמרי... החייל נשם עמוקות והמשיך: ידעתי שבאותו ערב יחול חג הסוכות, וידעתי שבעיירה הסמוכה למוצב - ישנן סוכות כשרות בהן אוכל לקיים את מצות אכילת 'כזית' בסוכה בלילה הראשון של החג. אך עם זאת - העובדה כי עליי להיות בתורנות באותו לילה עד חצות הלילה, החדירה בי את ההכרה כי לא אוכל לקיים את המצוה, שכן איני יכול לעזוב את השמירה, ובאם אברח לסוכה לפני תום התורנות - אני מסתכן בגזר דין מוות בבית משפט צבאי..."

החייל קינח דמעה סוררת והמשיך לספר על לבטיו באותה שעה: "לא ידעתי את נפשי ממתח וחרדה. מחד גיסא - הסוכה כה קרובה, אני יכול להגיע אליה ולקיים את המצוה די בקלות. אך מאידך גיסא - אני מסתכן בנפשי אם אברח מהתורנות, ולמעשה - אכילת 'כזית' בסוכה בליל החג מסכנת את חיי. הייתי במבוכה רבה, לא ידעתי מה להחליט... לבסוף החלטתי שמצות סוכה שווה כל מחיר. מבעוד מועד ניסיתי לעקוב מתי אין מעקב אחרי השומרים, ואף הותרתי את מעילי תלוי בעמדה - שיחשבו שאני שם..."

"בשעה אחת עשרה וחצי בלילה, עזבתי את עמדת השמירה, ואצתי-רצתי אל הסוכה. קידשתי על היין, בירכתי 'לישב בסוכה' בהתלהבות רבה, ואכלתי 'כזית' בדבקות. בשלוש דקות לשתים עשרה כבר הייתי בחזרה בעמדת השמירה, רגע לפני שיבוא מחליפי, שלא יגלה חלילה שנעלמתי לזמן מה... סיים החייל את סיפורו בהתלהבות ומבוכה גם יחד, ושאל: אולי למצוה הזאת שקיימת במסירות נפש מכוון הרבי?"

"זו מצוה כבירה שנקנתה במסירות נפש", אמר הרבי בהתלהבות ובהערכה, "מצוה רבת זכות ויקרת ערך, אך עדיין היא לבדה לא מסבירה את האור הייחודי הזורח עליך, את העובדה שזכית באור כה יקר מהעולמות העליונים. אמור נא לי, מה עשית אחר כך? מה עשית כששבת לעמדת השמירה?". "אה", השיב החייל בפשטות, "לא שום דבר מיוחד... שמחתי על שזכיתי לקיים את המצוה, ורקדתי באושר

קידושין דף מ"ו

מה למד המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין מהפקח ברוסיה שנתן אי פינוי קנס על שלג?

שמשלם קנס

שאל אותו האיש: "האם אינך רואה שאצל כולם השלג נערם ואיננו מפונה? מדוע רשמת דווקא לי קנס?"
השיב לו הפקח: "כולם, לכל הפחות, נטלו את המטאטא ביד. זה מראה שיש להם נכונות לעבוד. אתה - אפילו את זה לא עשית!..."
וכאן זעק המשגיח: "הבה, לכל הפחות, ניקח את המטאטא ביד! נתחיל 'לעשות משהו'! נגלה רצון לטאטא את 'ערימות השלג' שהצטברו לנו על הלב! הבה נקבל על עצמנו איזושהי קבלה קטנה שאיתה נוכל לבוא ליום הדין!".

(דורש טוב)

המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה רגיל לספר שברוסיה היה חוק שכל בעל חייב לפנות את השלג ממדרכה שליד ביתו. מי שלא פינה היה צפוי לקבל קנס כבד. אבל אנשים זלזלו בחוק. לא היה להם כח אליו. מאידך גיסא, לא היה להם, כמובן, כל רצון לקבל קנס... מה עשו? כל אימת שראו את הפקח מתקרב, היו ממהרים ונוטלים את המטאטא ביד... שהפקח יראה אותם עם מטאטא ביד... כביכול עומדים הם לפנות עתה את השלג... אבל היה שם בעל בית אחד שנשאר לעמוד ולקרוא עיתון... והפקח רשם לו קנס.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

המברך על מאכל ודיבר לפני שבלע ממנו - האם צריך לברך שנית?

ואם דיבר בדברים שאינם קשורים לסעודה, לפני שבלע מעט מהמאכל, אך כבר בלע מעט מהטעם שנוצר בפיו מחמתו - אינו צריך לברך שנית, אך אם טרם בלע מאומה - יתכן שצריך לברך שנית. ואם דיבר לפני שלעס, צריך לברך שנית, אלא אם כן ענה אמון על ברכה זהה לזו שבירך, וכגון שבירך 'המוציא' על פת, ולפני שטעם ממנה ענה אמון על ברכת המוציא של חברו.

[שו"ע קסז, ו, משנ"ב לד, לה, לו רמא, שעה"צ כת, וביה"ל ד"ה ולא; בו"מ דרשו, 22 ו'24]

המברך על דבר מאכל או משקה, לא ישהה בין הברכה לאכילה והשתיה יותר מ'כדי דיבור', דהיינו אמירת שלוש מילים ("שלום עליך רבי"), ובדיעבד, אף אם שהה זמן רב, אינו מברך שנית, כל שלא הסיח את דעתו מהאכילה.

ואסור לדבר אפילו מילה אחת - וכן אין ללכת ממקום למקום - מתחילת הברכה עד שיבלע מעט, ואסור אף לענות 'אמן' וכל 'דבר שבקדושה'. ובאכילת פת, ראוי שלא לדבר עד לאחר אכילת 'כזית'.

מי שבירך על מאכל חלבי ונזכר שאכל בשר קודם לכן - האם רשאי לטעום מהמאכל?

במחשבתו את מקומו בתוך המאכל, ויאכל ממקום אחר, ולאחר מכן יחלל את המעשר.

ואם מדובר במאכל חלבי, ונזכר שאכל בשר קודם לכן - יש אומרים, שבימות החורף, אם חלפו ארבע שעות, רשאי לאוכלו, כיון שיש דעה המקלה בכך לכתחילה. ואם בירך במוצאי שבת על מאכל ונזכר שטרם הבדיל, יטעם מעט ואחר כך יבדיל.

[בו"מ דרשו קסז, 35]

מי שבירך על דבר מאכל וטרם שטעם ממנו נזכר, או שנודע לו, שיש באכילתו איסור כלשהו, דאורייתא או דרבנן, אינו רשאי אף לטעום ממנו.

אולם, אם מדובר בטבל ודאי, יפסיק בין הברכה לאכילה, ויפריש תרומות ומעשרות, ואף יברך על הפרשה; ויש שהסתפק בדבר. ואם מדובר בספק טבל - 'דמאי' - יפריש תרומות ומעשרות במחשבה, ו'מעשר שני' - שצריך לחללו על כסף בדיבור - יקבע

הילד מבקש אוכל וצריך גם להאכיל את הדג שבאקווריום - מי קודם?

החיים.

ואם טעה ובירך על מאכלו לפני שהאכיל את בעלי החיים שברשותו - יטעם מעט, ואחר כך יאכילם. ויש שכתבו, שאם הוא רעב מאוד, רשאי להקדים ולאכול לפני בעלי החיים. ובנוגע לשבת, נחלקו הפוסקים, אם די בהאכלתם לפני שתי סעודות בלבד, כבימות החול, או שצריך להאכילם לפני כל שלוש הסעודות.

[משנ"ב קסז, מ, וביה"ל ו, ד"ה ומכל; בו"מ דרשו, 31-30]

מי שיש ברשותו בעלי חיים, צריך להאכילם לפני שיאכל בעצמו, ואסור אף לטעום דבר מאכל קודם לכן; ודין זה אמור הן בבהמות, הן בעופות, והן בדגים, והוא מדברי חכמינו ז"ל, שהסמיכוהו על סדר הכתוב: "וַנְתַּתִּי עֶשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתְךָ", ואחר כך "וְאֶכְלֶתָּ וְשָׂבַעְתָּ"; ויש אומרים שהוא מדאורייתא. ובשתייה, אין חובה להקדים את בעלי החיים. וילדי הקטנים של אדם - כשאינם יכולים ליטול את מאכלם בעצמם - קודמים לבעלי

* השולחן נחשב כמזבח, והאכילה לצורך חיזוק הגוף לעבודת השי"ת, נחשבת כקרבן. ויש אומרים, שהטעם שהשולחן נחשב כמזבח והאכילה כקרבן, הוא מחמת דברי תורה הנאמרים בשעת הסעודה.
* כאמור, השולחן נחשב כמזבח, והאכילה - כקרבן; וכתבו ראשונים, שמטעם זה יש להניח מלח על גבי השולחן, כפי שנאמר: "עַל כָּל קֶרֶבֶן תִּקְרֵיב מֶלַח".
* בשעת ברכת 'המוציא', ראוי להניח את שתי הידים על הלחם, משום שיש בהן עשר אצבעות, ובכך נרמזות עשר המצוות המתקיימות בלחם, משעת החרושה לצורך זריעת הדגן עד לאחר לישת הבצק.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

החמצת מילה בקריאת התורה - האם צריך לשוב ולשמוע את הקריאה?

בכל עלייה. ויש אומרים שלהלכה קריאת התורה חובת הציבור ולא חובת יחיד - או שלענן זה סומכים על הדעה שהקריאה היא חובת ציבור - ואינו חייב לשמוע בשנית; ויש אומרים שרצוי לשמוע בשנית.

[בו"מ דרשו קמו, 9]

מי שלא שמע אחת מהמילים בראית התורה - יש אומרים שלא יצא ידי חובה, וצריך לשמוע בשנית (לפחות את העלייה שקוראים בה את הפסוק שבו נמצאת המילה החסרה). ויש שכתב שדין זה אמור דווקא בקריאת התורה בשחרית של שבת, במנחה של שבת ובשני וחמישי, די בכך ששמע שלושה פסוקים

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666